

Versterk de waterstofmarkt voor behoud van industrie, groene groei en strategische autonomie

Oproep t.b.v. het Commissiedebat waterstof, groen gas en andere energiedragers - 4 maart

Samenvatting: hoe we waterstof een nieuwe impuls geven

De Nederlandse industrie levert een belangrijke bijdrage aan het verdienvermogen van Nederland. De industrie zorgt voor hoogwaardige banen, draagt bij aan leveringszekerheid van essentiële producten zoals brandstoffen, chemie en materialen en is daarmee cruciaal voor onze strategische autonomie. Echter, zij kan alleen toekomstbestendig blijven als zij kan verduurzamen. Naast efficiëntie en elektrificatie zijn waterstof en groen gas onmisbaar voor hoge-temperatuurprocessen, grondstofgebruik en de inpassing van wind op zee.

Door hoge energiekosten, netcongestie en nationale koppen op Europese regelgeving staat het investeringsklimaat onder druk. Investeringskosten worden uitgesteld of bedrijven vertrekken naar het buitenland. Ook wordt de kans kleiner dat we de klimaatdoelen behalen, doordat randvoorwaarden voor verduurzaming achterblijven.

Wij doen vier gerichte aanbevelingen om de markt voor waterstof een nieuwe impuls te geven:

1. Maak schaal via koolstofarme waterstof en CCS;
2. Houd infrastructuur betaalbaar en voorspelbaar;
3. Stimuleer vraag naar groene waterstof;
4. Jaag Europese vraagcreatie aan voor duurzame industriële producten.

Waterstofmarkt ontwikkelen kan juist hier, maar vraagt zorgvuldige aanpak

Nederland heeft een sterke industriële basis, uitstekende haveninfrastructuur en toegang tot wind op zee. Nederland is vanwege verschillende factoren – waaronder zijn geografische ligging – een logische plek voor basisindustrie, wind op zee en de aanvoer van nieuwe (duurzame) energiedragers zoals ammoniak, methanol en waterstof. Het ontwikkelen van een volwassen waterstofindustrie draagt bovendien bij aan de wens voor strategische autonomie van Nederland.

De industrie laat zien dat het ook echt kan; er wordt gebouwd aan de Holland Hydrogen 1 en de ELYgator, beiden een 200 MW elektrolyser in de haven van Rotterdam. De verdere uitrol van waterstof vraagt om aanvullende actie. Zowel aan de kant van marktstimulering (vraagcreatie), het kader voor de infrastructuur als aan het wegnemen van belemmeringen die zorgen voor een ongelijk speelveld.

De onderstaande vier beleidskeuzes zijn noodzakelijk om de waterstofmarkt daadwerkelijk van de grond te krijgen:

1. Maak schaal met koolstofarme waterstof en CCS

Industriële processen die niet of nauwelijks te elektrificeren zijn, hebben op korte termijn koolstofarme waterstof nodig, gecombineerd met CO₂-opslag. Het opschalen van koolstofarme waterstof levert directe emissiereductie op. Koolstofarme waterstof maakt de omschakeling van gas naar waterstof mogelijk zonder verlies van productie en werkgelegenheid. Het creëert bovendien de noodzakelijke volumes en benut de huidige infrastructuur waardoor investeringszekerheid ontstaat en de markt kan doorgroeien richting inzet van groene waterstof richting 2035. Dit kan worden gestimuleerd door:

- Open de SDE++ expliciet voor nieuwe koolstofarme waterstof op basis van aardgas, naast restgassen. Zorg voor een sluitende regeling voor eerste CCS-projecten (is nu niet het geval), en zet in op ruime categorieën binnen de SDE++, opdat er ruimte is in technologiekeus;
- Zet vol in op projecten zoals Aramis. CCS-projecten zijn namelijk essentieel om de Nederlandse klimaatdoelen te halen maar de uitrol dreigt te stokken door uitdagingen;
- Leer van de Duitsers: die maken van koolstofarme waterstof echt een speerpunt naast groen. Zij doen dit met succes door de introductie van Carbon Contracts for Difference die het prijsgat voor 15 jaar afdekken waarmee de vraag indirect wordt gestimuleerd en dus niet verplicht.

2. Houd infrastructuur betaalbaar en voorspelbaar

Tijdige aanleg van waterstof- en CO₂-netwerken is cruciaal. Onzekerheid over de hoogte van nettarieven voor waterstofinfrastructuur blokkeert investeringsbeslissingen.

- Introduceer het Duitse financieringsmodel (intertemporele kostenallocatie ofwel amortisatie) voor stabiele en betaalbare tarieven. In Duitsland zijn nettarieven stabiel, voorspelbaar en betaalbaar;
- Versnel en garandeer aanleg van waterstof- en CO₂-netwerken.

3. Maak groene waterstof succesvol via productie- en vraagstimulering

Groene waterstof is noodzakelijk voor een klimaatneutrale industrie, maar momenteel te duur zonder ondersteuning.

- Zorg ervoor dat groene stroom op basis van Contracts for Difference ingezet kan worden voor de productie van RFNBO-waterstof;
- Zorg voor een voorspelbaar, toereikend budget en effectieve instrumenten;
- Ondersteun import- en conversiefaciliteiten naast binnenlandse productie. Waterstofimport is noodzakelijk voor het behalen van de klimaatdoelen.

4. Jaag Europese vraagcreatie aan voor duurzame industriële producten

Duurzame productie kan alleen concurreren als ook vraag ontstaat naar duurzame producten op Europese schaal.

- Introduceer EU-brede bijmeng- of verkoopverplichtingen voor duurzaam geproduceerde producten en zorg voor harmonisatie binnen de EU. De haalbaarheid en het succes van vraagcreatie/marktstimulering wordt bewezen met de twee elektrolyserprojecten in Rotterdam en gebruik van de raffinageroute. Hierdoor rijden we straks op schonere brandstoffen en is sprake van minder CO₂-uitstoot in het raffinageproces.

Volgens de onderstaande partijen, die de gehele waterstofketen vertegenwoordigen, dragen deze vier aanbevelingen sterk bij aan het behouden van de Nederlandse industrie, het reduceren van emissies en het versterken van onze strategische autonomie. Snelle besluitvorming en uitvoering zijn noodzakelijk om investeringen en groene groei veilig te stellen.

